

ЗАУВАЖЕННЯ ДО ЗВІТУ
Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти **Львівський національний університет імені Івана Франка**

Освітня програма **36746 Право**

Рівень вищої освіти **Доктор філософії**

Спеціальність **081 Право**

Склад експертної групи: **Тильчик Ольга Віталіївна, Білоус Костянтин Віталійович, Шаблистий Володимир Вікторович (керівник).**

Відповідно до Наказу Незалежного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 16 червня 2020 року № 990-Е, Програми он-лайн візиту експертної групи від 29 червня 2020 року на юридичному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка з 02 по 04 липня 2020 року було проведено акредитаційну експертизу реалізації освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за спеціальністю 081 «Право». 17 липня 2020 року експертна група склала та подала Звіт про результати акредитаційної експертизи.

Відповідно до п. 16 Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 року № 977 надаємо зауваження до звіту.

Гарант ОНП підтверджує, що експертна група в цілому дотримала процедуру проведення акредитаційного експертизи, а її члени здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

За результатами проведення акредитаційного експертизи експертна група констатувала, що ОНП «Право» відповідає усім встановленим вимогам, за наступними рівнями відповідності: Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми – **В**, Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми – **В**, Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання – **В**, Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою – **В**, Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність – **В**, Критерій 6. Людські ресурси – **В**, Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси – **В**, Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми – **В**, Критерій 9. Прозорість та публічність – **А**, Критерій 10. Навчання через дослідження – **В**.

Звертаємо увагу на те, що ми погоджуємось із більшістю висловлених зауважень, пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення якості освітньої діяльності за ОНП, оскільки вони ґрунтуються на об'єктивній, повній та неупередженій оцінці поданого Звіту (відомостей) про самооцінювання та проведених зустрічей у межах Програми он-лайн візиту. Особливо цінними та важливими з огляду удосконалення реалізації ОНП вважаємо обґрунтовану оцінку сильних та слабких сторін, позитивних практик, недоліків та рекомендацій, висловлених в контексті Критерію 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси, Критерію 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми, Критерію 9. Прозорість та публічність.

Водночас висловлюємо зауваження до тих положень Звіту про результати акредитаційної експертизи освітньої програми, які вважаємо такими, що потребують переоцінки Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

1. Основною слабкою стороною реалізації ОНП група експертів вказала фактичну неможливість забезпечити успішне завершення навчання аспірантів 2016 року набору

(атестація у формі захисту дисертації) через відсутність або недостатню кількість в НПП публікацій у виданнях, що індексуються у науково-метричних базах Scopus та Web of Science Core Collection (с. 3).

Ця обставина відображена як недолік та слабка сторона і в оцінці Критерію 6. Людські ресурси та Критерію 10. Навчання через дослідження.

Не заперечуючи в цілому доцільності підвищення кількості публікацій науково-педагогічних працівників у виданнях, що індексуються у науково-метричних базах Scopus та Web of Science Core Collection, звертаємо увагу на те, що:

по-перше, вимога щодо наявності у вченого, який пропонується до складу ради, зокрема не менше однієї публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection, передбачена Постановою Кабінету Міністрів України «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» від 06 березня 2019 р. № 167, що має експериментальний характер та потребує оцінки ефективності після його проведення.

06 липня 2020 року Міністерство освіти і науки України розмістило проект Порядку присудження наукових ступенів, у якому вимога щодо необхідності наявності у рецензентів публікацій, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science відсутня.

На це звертає увагу і Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти у Рекомендаціях для експертів стосовно акредитації освітніх програм третього рівня вищої освіти (додаток до «Методичних рекомендацій для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми»);

по-друге, у Львівському національному університеті імені Івана Франка та на юридичному факультеті вже вжито достатньо заходів щодо реалізації експериментального за своїм характером порядку присудження наукового ступеня доктора філософії. Аспіранти 2016 року набору завершують навчання у вересні 2020 року. Так, аспіранти кафедри цивільного права та процесу 4 року навчання (Сосула О. О., Луців М. С., Зубачик Н. Б.) вже розпочали процедури підготовки до захисту їх дисертацій у разових вчених радах. Щодо інших аспірантів 2016 року набору вживаються додаткові заходи для реалізації такої можливості до завершення їх навчання у вересні 2020 року.

Частина науково-педагогічних працівників юридичного факультету вже мають наукові публікації, що індексуються у науково-метричній базі Scopus та залучаються до функціонування разових вчених рад, в яких захищатимуться випускники аспірантури 2016 року набору.

[доц. Герц А. А. (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57202581724>);

доц. Довгань Г. В. (<https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?sort=count-f&src=al&sid=6c6c483183dac939e8004300bf77f1b3&sot=al&sdt=al&sl=42&s=AUTHLASTNAME%28Dovhan%29+AND+AUTHFIRST%28halyna%29&st1=Dovhan&st2=halyna&orcidId=&selectionPageSearch=anl&reselectAuthor=false&activeFlag=true&showDocument=false&resultsPerPage=20&offset=1&jtp=false¤tPage=1&previousSelectionCount=0&tooManySelections=false&previousResultCount=0&authSubject=LFSC&authSubject=HLSC&authSubject=PHSC&authSubject=SOSC&exactAuthorSearch=false&showFullList=false&authorPreferredName=&origin=searchauthorfreelookup&affiliationId=&txGid=a3819a606a91ba6fcb1ee5151a2655c3>);

проф. Дякович М. М. (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57209972491>);

проф. Пилипенко П. Д. (<https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?sort=count-f&src=al&sid=ca91a4e9ec7c1c29ac08607a39b778fd&sot=al&sdt=al&sl=44&s=AUTHLASTNAME%28pylypenko%29+AND+AUTHFIRST%28pylyp%29&st1=pylypenko&st2=pylyp&orcidId=&selectionPageSearch=anl&reselectAuthor=false&activeFlag=true&showDocument=false&resultsPerPage=20&offset=1&jtp=false¤tPage=1&previousSelectionCount=0&tooManySelections=false&previousResultCount=0&authSubject=LFSC&authSubject=HLSC&authSubject=PHSC&authSubject=SOSC&exactAuthorSearch=false&showFullList=false&authorPreferredName=&origin=searchauthorfreelookup&affiliationId=&txGid=b3fa525d5e28eaace8689cc48b9cc772>);

доц. Рим О. М. (<https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?sort=count-f&src=al&sid=b0fcd30a6118a37ce69d3ad5b0200f32&sot=al&sdt=al&sl=38&s=AUTHLASTNAME%28rym%29+AND+AUTHFIRST%28olena%29&st1=rym&st2=olena&orcidId=&selectionPa>

обсяг годин наукового семінару та зменшено обсяг лекційних занять з вибіркових навчальних дисциплін. І сама експертна група підтверджує у Звіті, що «роботодавці періодично залучаються до формування й вдосконалення освітніх програм, навчальних планів, тематики наукових робіт» (с. 12), що «представник роботодавця, проректорка ЛьвДУВС Балинська О. (на ОП є рецензія ректора цього ЗВО Благути Р.), підтвердила, що регулярно бере участь у заходах з покращення освітнього процесу» (с. 3).

Натомість для представників роботодавців, які були залучені до її реалізації, володіти інформацією та бути обізнаними про періодичний перегляд змісту освітньо-наукової програми та інші процедури внутрішнього забезпечення якості видається не настільки необхідним.

Важливим та значимим для експертної групи мала б бути обізнаність із запропонованими рекомендаціями Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо меншої уваги на потребу залучення роботодавців до ОНП в контексті акредитації третього рівня вищої освіти, ніж це було б властиво для ОП інших рівнів вищої освіти.

У зв'язку з цим вважаємо необхідним здійснити переоцінку недоліків та слабких сторін в контексті рівня відповідності Критерію 1. «Проектування та цілі освітньої програми», Критерію 4. «Навчання і викладання за освітньою програмою», Критерію 6. «Людські ресурси» із врахуванням наведених даних та обставин.

3. Експертна група як слабку сторону та недолік реалізації ОНП за критерієм 4. «Навчання і викладання за освітньою програмою» вказала процедуру та документальне оформлення доведення до здобувачів вищої освіти, стейкхолдерів результатів опитувань здобувачів та роботодавців щодо відповідності цілей та програмних результатів навчання вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи та здійсненого корегування ОП. (с. 10)

У зв'язку з цим вважаємо необхідним зауважити, що доведення результатів опитувань здобувачів та роботодавців, в тому числі і щодо відповідності цілей та програмних результатів навчання вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи та здійсненого корегування ОП, відбувається шляхом періодичного та вчасного розміщення на сайті юридичного факультету відповідної інформації у рубриках «Опитування аспірантів», «Обговорення проектів змін та доповнень до освітньо-наукової програми» та «Новини».

При цьому експертна група за рівнем відповідності критерію 9. «Прозорість та публічність» аналогічні обставини оцінила на «А». (с. 21-22)

Таким чином потребують врахування зауваження щодо оцінки як слабка сторона та недолік за критерієм 4. Навчання і викладання за освітньою програмою.

4. У Звіті експертної групи наявні положення, які видаються взаємосуперечними та незрозумілими. Так, на с. 11 Звіту зазначено, що «впроваджується електронний журнал обліку роботи академічної групи, разом із тим, результати дублюються і у паперовому журналі». Натомість у рубриці «Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5» вказується, що «контроль та доведення до здобувачів вищої освіти результатів контрольних заходів здійснюється з використанням журналу обліку роботи академічної групи у паперовому вигляді».

Звертаємо увагу і на те, що у Звіті експертної групи використовуються незрозумілі в його контексті слова та абревіатури. Так, на с. 11 Звіту експертної групи використано абревіатуру «ТНЕУ». Можливо «ТНЕУ» означає утворення з перших літер, що входять до складу назви Тернопільського національного економічного університету, однак гарант ОНП виключає ймовірність того, що члени експертної групи послуговувались матеріалами освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії, що здійснюється у Тернопільському національному економічному університеті, та їх оцінкою. Також випадковим видається згадування про трав'янисту рослину деревій звичайний, що позначається у Звіті словом «кривавник» (с. 22).